I. megoldás. Legyen az EF szakasz felezőpontja I, GE felezőpontja pedig H. Mivel I az AC-nek is felezőpontja, az EFG és ACG háromszögek S súlypontja közös.

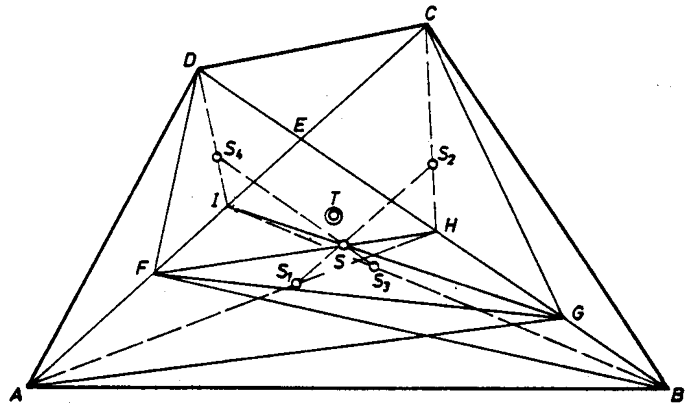

1. ábra

Az S pont az IG szakasz 1:2 arányú osztópontja. Az EFG háromszög HF súlyvonala is átmegy S-en, ezért S a HF-et is 1:2 arányban osztja, s így súlypontja a BDF háromszögnek is. Ezzel az első állítást bebizonyítottuk.

A négyszög súlypontja rajta van a BDA háromszög S_1 és a BDC háromszög S_2 súlypontját összekötő egyenesen. Mivel S_1 a HA szakasz, S_2 pedig a HC szakasz H-hoz közelebbi harmadoló pontja, S pedig HF-en ugyanilyen arányú osztópont, ezért S_1S_2 átmegy S-en. Ugyanígy mutatható meg, hogy az ABC és ADC háromszögek súlypontját összekötő egyenes is átmegy S-en. Ezért S a négyszögnek is súlypontja.

II. megoldás. Vegyünk fel egy – általában – ferdeszögű koordináta-rendszert a négyszög átlóira illeszkedő tengelyekkel (*2. ábra*).

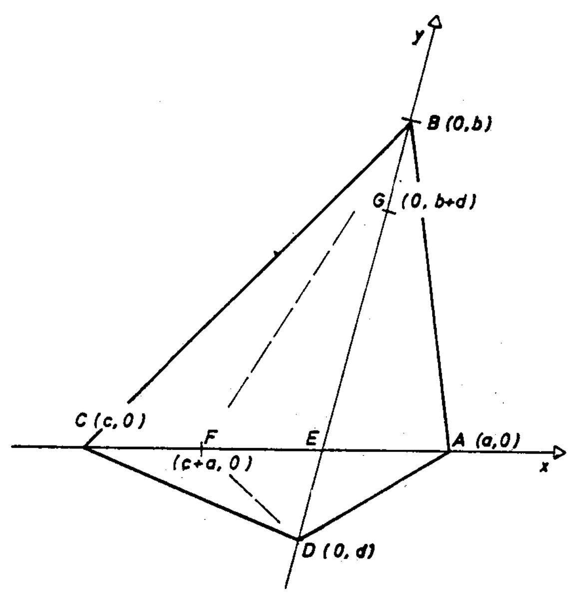

2. ábra

Legyen az első tengely AC, A és C abszcisszája a, c, továbbá B, D ordinátája b, d. Ebben a koordináta-rendszerben a súlypont koordinátáit ugyanúgy számítjuk ki, mint derékszögűben. Az E pont koordinátái: (0; 0), az F ponté: $(a+c\,;0)$, végül a G ponté $(0;b+d)$. Ezért az ACG, a BDF és az EFG háromszögek súlypontjának koordinátái valóban egyezően:

$$\left(\frac{a+c}{3};\frac{b+d}{3}\right).$$

Az ABD, BCD, ABC és ACD háromszögek súlypontja rendre

$$S_1\left(\frac{a}{3};\frac{b+d}{3}\right), S_2\left(\frac{c}{3};\frac{b+d}{3}\right), S_3\left(\frac{a+c}{3};\frac{b}{3}\right), S_4\left(\frac{a+c}{3};\frac{d}{3}\right).$$

Látható, hogy S_1S_2 párhuzamos az x, S_3S_4 pedig az y tengellyel. Ezért S_1S_2 és S_3S_4 metszéspontja $(a+c)/3;(b+d)/3$, tehát ez a négyszöglemez súlypontja.

Olaszi Zsolt (Székesfehérvár, Teleki Blanka Gimn., III. o. t.)

Megjegyzés. Vázoljuk a látottak mechanikai jelentését. Az ABC homogén háromszöglemez S súlypontja ugyanott van, mint az A, B és C-be helyezett egységnyi tömegpontokból álló rendszerre ható súlyok (párhuzamos erők) eredőjének támadópontja. (Tetszőleges O kezdőpontot véve az $(\overrightarrow{OA}+\overrightarrow{OB}+\overrightarrow{OC}):3=\overrightarrow{OS}$ vektor az utóbbit határozza meg.) Ha ugyanis az AB oldal felezőpontja F, és a lemezt AB-vel „párhuzamosan" keskeny trapézokra, vékony pálcákra osztjuk, mindegyiknek a súlypontja a felezőpontjában lesz, az FC szakaszra esik, az AB oldalhoz tartozó súlyvonalra, stb. – Három tömegpont esetében az A-ra és B-re ható erők eredője 2-szer akkora, mint bármelyikükre külön, támadópontja F. Az A, B, C rendszerre ható súlyok támadópontja pedig az FC szakaszt 1:2 arányban osztja.

Ezekkel szemben homogén, konvex négyszöglemez és a csúcsaiba helyezett egységnyi tömegek esetében általában nincs meg a fenti egyezés, csak bizonyos „szabályos" esetekben. Az $\overrightarrow{AF}=\overrightarrow{EC}$ egyezés a *2. ábra* esetében azt jelenti, hogy AC-vel párhuzamos pálcákra bontással elvesszük a BDA háromszöget és a vele egyenlő területű (és nyomatékú) konkáv $BCDF$ négyszöget. S megkapható a maradék BDF háromszögből. (A mechanikai értelmezés az olvasóra marad).

Négy tömegpont esetén az A, B, C részrendszer súlypontja az *1. ábrán* S_3, itt 3-szor akkora eredő hat, mint D-ben, a teljes pontrendszer súlypontja az S_3D szakasz 1:3 arányú negyedelő pontja. Ide esik az S_1C, S_2A és S_4B szakaszok negyedelő pontja is. (Az *1. ábrán* T.) Mit jelent ez koordinátákban?

Lényegesen más a probléma, ha az idom *kerületét* tekintjük mint homogén rudak együttesét. Ennek súlypontja általában már háromszög esetében sem esik egybe a lemez súlypontjával.

B.T.